

Št.: 740-1/26-4
Datum: 12. 1. 2026

Zadeva: Mnenje o kompetencah bolničarja-negovalca

Spoštovani,

Zbornica zdravstvene in babiške nege Slovenije – Zveza strokovnih društev medicinskih sester, babic in zdravstvenih tehnikov Slovenije (v nadaljnjem besedilu Zbornica – Zveza) je prejela vaše vprašanje o kompetencah bolničarja-negovalca. Sprašujete, kje je zelo natančno opisano, katere kompetence ima bolničar-negovalec v bolnišnici, predvsem v smislu, ali lahko prazni vrečko ileostome ter ali lahko prazni urinsko vrečko ipd.

Zbornica – Zveza pojasnjuje, da Zakon o zdravstveni dejavnosti (Uradni list RS, št. 23/05 – uradno prečiščeno besedilo, 15/08 – ZPacP, 23/08, 58/08 – ZZdrS-E, 77/08 – ZDZdr, 40/12 – ZUJF, 14/13, 88/16 – ZdZPZD, 64/17, 1/19 – odl. US, 73/19, 82/20, 152/20 – ZZUOOP, 203/20 – ZIUPOPDVE, 112/21 – ZNUPZ, 196/21 – ZDOsk, 100/22 – ZNUZSZS, 132/22 – odl. US, 141/22 – ZNUNBZ, 14/23 – odl. US, 84/23 – ZDOsk-1, 102/24 – ZZKZ, 32/25 in 112/25 – odl. US, v nadaljnjem besedilu ZZDej) v 55. členu določa, da lahko zdravstveni delavec samostojno opravlja vsako delo, za katero ima ustrezno izobrazbo in je zanj usposobljen ter ima na razpolago ustrezno opremo. Za svoje delo prevzema etično, strokovno, kazensko in materialno odgovornost. Poleg tega 45. člen ZZDej določa, da zdravstveni delavci opravljajo zdravstveno dejavnost v skladu s sprejeto zdravstveno doktrino in s kodeksom medicinske deontologije oziroma z drugimi strokovnimi in etičnimi kodeksi.

ZZDej v 1. členu določa, da zdravstvena dejavnost obsega ukrepe in aktivnosti, ki jih po medicinski doktrini in ob uporabi medicinske tehnologije opravljajo zdravstveni delavci oziroma delavke in zdravstveni sodelavci oziroma sodelavke pri varovanju zdravja, preprečevanju, odkrivanju in zdravljenju bolnikov in poškodovancev. ZZDej delovno področje posameznih zdravstvenih delavcev prepušča ureditvi v podzakonskem aktu, ko v tretjem odstavku 62. člena določa, da minister, pristojen za zdravje, predpiše seznam poklicev za zdravstveno dejavnost, v katerem so določeni poklici zdravstvenih delavcev in zdravstvenih sodelavcev, njihovo delovno področje in stopnje zahtevnosti dela na področju zdravstvene dejavnosti.

Na podlagi omenjenega zakonskega pooblastila je bila izdana Odredba o seznamu poklicev za zdravstveno dejavnost (Uradni list RS, št. 111/22, 90/24 in 93/25), ki določa seznam poklicev zdravstvenih delavcev, njihovo kvalifikacijo, delovno področje in poklicne dejavnosti (kompetence) na področju zdravstvene dejavnosti. Bolničar-negovalca skladno s programom izobraževanja pridobi naslednje kompetence:

- vključevanje v fazo izvedbe negovalnih postopkov v okviru svojih pristojnosti;
- pomoč pri življenjskih aktivnostih dihanja, prehranjevanja in pitja, izločanja in odvajanja, gibanja, spanja in počitka, oblačenja in slačenja, osebne higiene, vzdrževanje normalne telesne temperature;
- zdravstvena nega in oskrba pri najpogostejših bolezenskih stanjih v starosti v okviru pristojnosti;
- spremljanje umirajočega in oskrba umrlega;
- dokumentiranje in poročanje v negi in oskrbi;
- načrtovanje, priprava, izvedba in kontrola lastnega dela v okviru pristojnosti v sodelovanju z nadrejenimi;
- izvajanje higiene prostorov in opreme na higiensko zahtevnih področjih;
- sodelovanje z zdravstvenim osebjem v rehabilitacijskih dejavnostih;

- prepoznavanje in ukrepanje ob poškodbah in nenadnih obolenjih v okviru pristojnosti;
- spodbujanje zdravega načina življenja;
- komuniciranje s sodelavci, pacienti in strokovnimi službami;
- uporabljanje sodobne informacijske tehnologije in razvijanje podjetnih lastnosti;
- merjenje telesne temperature (aksilarno), krvnega tlaka in pulza, namestitve kompresijske nogavice in izvedba dolgoelastične kompresijske oskrbe nog;
- izvajanje pomoči pacientu pri jemanju vnaprej pripravljenih zdravil za uporabo pri tem pacientu (per os, na kožo ali sluznico) po navodilu zdravnika/zdravnice ali od njega/nje pooblaščen osebe.

V Odredbi o seznamu poklicev za zdravstveno dejavnost so poklicne kompetence določeno zelo splošno, zato je Zbornica – Zveza pristopila k pripravi dokumenta, kjer so poklicne kompetence posameznih poklicnih skupin izvajalcev zdravstvene nege natančneje določene. Poklicne kompetence in aktivnosti izvajalcev v dejavnosti zdravstvene nege z razlago (2021) so sprejete na podlagi 38. členu Zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o zdravstveni dejavnosti – ZZDej-K (Uradni list RS, št. 64/17, 73/19, 152/20 – ZZUOOP, 203/20 - ZIUPOPDVE in 112/21- ZNUPZ) in so strokovni dokument, ki opredeljuje kompetence in poklicne aktivnosti različnih poklicnih skupin izvajalcev zdravstvene nege.

Poklicne aktivnosti bolničarja-negovalca v zdravstveni negi so pridobljene na področju zagotavljanja temeljnih življenjskih aktivnosti in so v dokumentu podrobno opredeljena.

Bolničar-negovalec je npr. pri temeljni življenjski aktivnosti **IZLOČANJE IN ODVAJANJE** pristojen in kompetenten za:

- pomoč in oskrbo pri aktivnosti izločanja in odvajanja;
- higiensko vzdrževanje pripomočkov v zvezi z izločanjem in odvajanjem;
- zbiranje, opazovanje in merjenje izločkov.

Bolničar-negovalec lahko sodeluje pri posameznih diagnostično-terapevtskih postopkih. Pri aktivnosti priprave in menjave drenažnih posod – vrečk bolničar negovalec lahko sodeluje pri pripravi na poseg in pri posegu asistira. Aktivnost priprave in menjave drenažnih posod – vrečk pa je kompetenca tehnika zdravstvene nege in diplomirane medicinske sestre.

S pozdravi

Dragica Štromajer, dipl. m. s.

Anita Prelec,
predsednica Zbornice – Zveze